

ملائقہ لکھنؤ

АРХИВ

№ 895

05
1774

№ 1. ЦѢНА 12 К. МОЛЛА НАСРЕДДИНЪ قیتمی ۱۲ قہک ۱

Литог. С. Быхова

بلام کا بلا کاظم! ہمارا بیٹہ تھامیک کیدیرسن؟
 -- دیورر حاجی قاسمک اوغلی عاشورا گونی باشنی یاروب، جان اوستدر کیدیرم اورا۔

۵۰-۱۱۰

تازه ایل ایچون آبونہ قیمتتی:

اداره و قانتور:

تفلیس، داویدوف کوچسی نمره ۲۴.

Тифлис, Давидовская №24.
Редакция журнала „МОЛЛА-НАСРЕДДИНЪ“

تلفرام ایچون آدریس: تفلیس، ملا نصر الدینه.

Тифлис, „Моллاناсреддинъ“

اعلان قیمتتی: قباغ صحیفهده یطبت ایله بر سطری
۱۰ قېک، ذال صحیفهده ۷ قېک آدریس ده گېشمک
حتی ۳ دانه یدی قېک لک مارقهدر.

قافقازده و روسیهده: ۱۲ آیلنی - ۵ منات

” ” ” ۶ آیلنی - ۳ منات

” ” ” ۳ آیلنی - ۱ منات ۶۰ قېک

اجنبی مملکتلرده: ۱۲ آیلنی - ۶ منات

” ” ” ۶ آیلنی - ۴ منات

تک نسخسی اداره مزده ۱۰ قېک، اورگه

شهرلرده ۱۲ قېک.

البیات

- تاراج ایدریم ملتنی کیف منیمدر
محتاج ایدریم رعیتنی کیف منیمدر
پوچ ایلیورم نروتمی کیف منیمدر
هپ یوشلیورام غیرتمی کیف منیمدر
بورجوم که سکا یوخدی کیشی بس نه دیورسن؟
بو ساحة دنیانی مگا تک ایلیورسن.
— پول ملتک، کیف منیم، سن نه یانیرسان؟
— هر دفعه منی طعن ایله ژورنالہ یازیرسان
من آلیورم کیم مگا سن جاه قازیرسان
فکر ایلدیک من دگلم بوردا شاشیرسان
اوز درسعی من چون بیلیرم کیف ایدریم من
أمردرلی هپ قصرم آرا خیف ایدریم من
باتمان قلیچی طهرانہ حیران ایلدک سن
من سریدرک تختتی ویران ایلدک سن
قاجارلرک قبرینی نیران ایلدک سن
دهلک حمیدی حسده گریان ایلدک سن
من (.....) بسدی منی یازمه سن الله
لا حول و لا قوة الا و بالله

هر کس یازا گر گئوریمک حالی یاماندر
باور ایلمه ایشته بو سوز صرف یالاندر
لشکرلریمک جملهسی مفعول جواندر
قاشلاری کمان، اینجه میان، غنچه دهاندر
بر جامخام ایله کولکمی هپ شاد ایسدرلر
بر کوسمک ایله قلبمی بر باد ایسدرلر

هر شخصه که من بخش ایلدیم نقره میدالی
سن ایله یقین کیم وار اونک حسن جمالی
هر نوعیلهدر ایستوروم بزم وصالی
غم چکه کیشی! ایتمه دخی فکر خیالی
بو ارثی ناخوشلق مگا میراث پدردر
میلان دفعه گز سن یازاسان، صانکه هندردر

یاد ایلیورم من کبچن ایام شبانی
هی نوش ایدریم شانی، قویاق و شرابی
میل ایلیورم ماهی و بیریانه کبابی
ذیل جالدیریم طار ایسه ظبور ربابی

ساده بچلر رقص ایلیور ال چی لیرام من
سرخوشلا لیرام، کیف ایدریم، حاللا لیرام من

یوق یوق آکیشی! ایتمه مگا بونجه تعارف
قویام آچارلر اوشقولای یا نشر معارف

نه خرج ایدرهك پول و نه هیچ مصارف
یوق رعیتك خیری مگاگر اولا عارف
ملت نه قدر جاهل اولا مصلحتمنر
علم و ادبه كاهل اولا مصلحتمنر
گر طلاب اولا رعیتك هسی كینمنر
جهل ایچره قالا ملنك هسی كینمنر
باشلاردا قالا دولتك هسی كینمنر
فايض گتوره نوونك هسی كینمنر
تركار نه یامان ظلم ایلدی پنتی حمیده
اولدی یازنك قاف کیمی قدی حمیده
« خورتدان بك »

قولاق آسوب مهم سهولر ایلمهسون. گوش غازیتمسی باکوده اونوار
اونورا هیچ اولماسا بونی گرك دوپایدی که بو ایشلرک جمعیسی
باشکو قاضی سینک تدبیری در که بر طرفدن بی بی هیت زیارتگاهنک
مداخلنک احتیبارینی اله آسون، بر طرفندن پيشناز زادهنی جماعت
نظرنده نهنلندیرسون.

آز قالبر اون دوقوز ایل تمام اولسون که بی بی هیت
مسئلهسی گوشك صحیفه لرندن اسنگک اولمیر. بی بی هیت زیارتگاهی.
بی بی هیت زیارتگاهی، بی بی هیت زیارتگاهی، بی بی، سوز یوخ،
بو مسئله جوخ اهمیتی مسئله، آیا گورك بی بی هیتده دفن اولونان
کینمنر؟ حضرت موسی کاظم علیه السلام قزی حکیمه خاتوندر،
یا خیر. خدا نکرده، بردن حکیمه خاتون اولمیه، اونده دخی
جمیع مسلمانلارک بیلی قیریلاجاق، ایران الدن گیندهك، یرلر ده گجک
گوی لر، گوی لر ده گجک بری بریه، ایله یریم شاخیلاجاق، زلزله
اولاجاق.

واقه، درست عرض ایدریم بلکه ایندی خدا نکرده بی بی
هیت زیارتگاهنده دفن اولونان حکیمه خاتون اولمادی؟ اونده بس
یز بیچاره مسلمانلار باشمه نه چاره قیلاق؟

انصافی اوخوجی لاریمه یالواریرام که منیم بو ایکی کله سو
زومی ده اوخوسونلار: محمد صادق و گوش غازیتمسی ۸۳ میجی
نومره ده کی مقاله نک ایکنجی ستونده آغلیا بازرلار که:

«عجبا، سایر دینی موقوفانمزی و امور دینه لر مزی اوز الیمزه
آلوب شریف مزی حکومت تحت نظارتدن چیخارتماق عوضده
شیخ الاسلامز نه ایش گورینور؟ فلان و فلان». و همان مقاله نک
قباقکی ستونده همان محمد صادق اوزی دیپور که: «کچن ایلده
باشکو ولایت قاضیسی باکو غرامو ناچالینکه رجوع ایندوب اورده
(بی بی هیتده) اولان فسد شخصلرک کنار اولونمالارینی تکلیف اینتمسده،
دخی سوزک نهدر گوزووو دونوم؟ اگر امور دینه مزی حکومت
محول اینک سنک خوشگا گلیمبر، بی بی هیت زیارتگاهی حکومتک
اول یادیه سالان باشکو قاضیسی در که؟

ایندی گلهک پيشناز زاده خابلرینه: بو یازیقده باخوب گورور
که ایش ایشدن کچجوب: گورور که ایندی یه کیمی زیارتگاهک
مداخلتی نجف اوشاقلاری یندن سورا ایندیسه باشکو قاضیسی
دیشلرینی اینبلدوب.

و بو ایشلری بو حالده گورندن سورا شیخ الاسلامک نکیشی
دخی او ایش که ایلبوبدر، ایندی هر کس ییزه انبات ایلمه که
میر محمد کریم آغانک طمعی نجف اوشاقلاریک طمعندن اسنگکدر،
ییز «میانوات» اولاریق.

اما تورخ مسئله نه گلدیکده، دخی بر سوزومز یوخسر: دوغوردان
مگر بی بی هیت زیارتگاهی ده تورغا قویماق اولار؟ آ کیشی! والله،
دنبا «کن نیکون» اولار، والله زلزله باکونی داغیدار، سن
الله، بر انصاف ایله! بوده باکو قضاوتخامسی دگل که صیغه لر تورغا
قویولسون؟! آ کیشی! بر الله دان قورخ، یازیق سان!

بی بی هیت زیارتگاهی

باشکونک قبله ایله گون باتان طرفنده تخمیناً ۷ ویرستلکده،
«بی بی هیت» کئنده امام موسی کاظمک قزی و امام رضا علیه -
السلامک باجیسی «حکیمه خاتون» علیها سلامک مبارک
قبری موجوددر. بو قبر مبارک باشکو قوجیلارنک و اوغلان
اوشاقلاری ایله همان بی بی هیت زیارتگاهنه عشق بازلقه سفر ایدن
اسلام لوطی لارینک زیارتگاهی در، نیجه که قار زلر و خواننده لر
طویلارده همیشه چالوب اوخویورلر:

گیندیم بی بی هیتنه، پیشبردیم آشی
چاغردیم اللهی، توکدوم گوز یاشی
خدایا، سن ساخلا بر جوت قارداشی
اولورم دردگدن آی گوزل یراریم

بو تصنیفک ۷۲ مین قسیری وار، نیجه که بلا تشبیه، ملالارک
عقبده سنجیه قرآنک هر کلمه سینک ۷۲ مین معناسی وار. مثلاً:
«خدایا سن ساخلا بر جوت قارداشی» علمانک بعضینک کئاننده بو
ایکی قارداشدان مراد محمد صادق ایله گوش غازیتمسی نک مد
یری در که سوز بر یره قویوب، بی بی هیت زیارتگاهی نجف
اوشاقلاریک الدن آلوب باشکو قاضی سینک احتیبارنه ویرسونلر.
بر روایتنه گوره ایکی قارداشلر عبارتدر لر گوش غازیتمسی ایله
قافقاز شیخ الاسلامی خابلرندن، چونکه بولارک هر ایکیسی زمانه مزک
ایندیکی وقتنده دنیا و عالم نهیه و نه ایشلره مشغول اولا اول،
وقتلرینی صرف ایدیرلر: نهیه، نهیه، نهیه؟ بی بی هیت زیارتگاهی
اوزون مقاله لر ایله بر قات داها سا سنلندیروب، محرم لکده، بوتون
باشکولی لری اوزلری پالتجلی..... بیلم نهلی، اورایه دوسورماغه!.

تعجب یوگا ایدریریک که گوش غازیتمسی شیخ الاسلامز خابلرینی
تایمیر. جوخ تعجب! پيشناز زاده قبالارده ده مسلمانلارک یولنده آز
جوخ زحمتلر چکوب، شیخ الاسلام مقاننده خصوصاً مکتبلر
باره سنده حدسز یازیلار یازوب، سوزلر دانیشوب، و قافقازک جمیع
قاضی و ملالارینی آیتک اوسته دورقوزوب که کئندلر ده گرك مکتب
آچیلسون. بونی جمیع قافقاز مسلمانلاری ییلر، اگر گوش غازیتمسی
یلمیر، قصیر اوزینده در، یوندان سورا بعض آداملارک سوزلرینه

آی جانم قوی بو موقوفات بولی پنبلسون،
اونکله مسکتب آچان، بالالاریز لوخوروب ترقی ایشولتر.

— خیر اولماز!!! مزایده خلاف شرع در.

روشنتر

تورخاق كافرل

روشنتر

غیرتلی سلطانلار

محرم تأثیراتی

انگلیس و روس حکومتلریک ایرانده اولان سفیرلری عاشورا گونی اوز حکومتلریه بو مضمونده بر نبلتراف وورمشلار: «محرمک اولندن بو گونه کیمی ایرانلیرده، علی الخصوص تبریزک دموهچی مجلسنده اولان غیرت و فدا کارلقلاری گورندن سورا، ملکتمزک صلاحین نظرده دوتوب مصلحت گوروریک که حکومتیز ایران ایضنه مداخله ایتمکدن واز کچوب؛ تیزک ایله قوشونلارینی گبری چکوب، کمال عجز ایله عذر ایسته سونلر. و الا بولار که ییله باضلوب، بولارک قباغنده انگلیس - روس یوخ که هیچ یاپونباده دایانا ییلمز!»

بو خبر لوندونه و پتربورغه جانان کیمی انگلیس و روس حکومت لرنی بویوک تشویشه سالمشدر. مذکور حکومتلر بوندان سورا ایران ایشرلرینه مداخله ایتمه مکلیرینه جدی صورته آند ایچوب، قوشونلارنی گبری جاغماقی قطع ایتمشلر. اداره دن: ایشته فدا کارلک نتیجه سی، آفرین ایرانلیر!!!....

— امداد! —

آی ملالار! آی سیدلر! آی یازیقار! گنه ییلمیرم سیزلری نه یوخی توتدی، اولعبا محرمک باشگری قاریشدیروب؟ ایوگز یخیلماسون، سیزی یوخیه ویروب باکونی گنه دولدوردیلار غزیت زورنال ایسه. هله بیزم بارهمزده بولارک هر گون مسلمان دینله یازدیقلاری بس دگل، بر نیچه نادنج لامذهبلر چخوب «نجات» آندنه

بر غزیت ویریرلر. بو الله انصافی ویرمشلرده مسلمانجه یازماغه اکتفا ایتموب، باشلوب غزیتلریک آخرمچی صحیفه لرنده روس دینله بیزم خاتمتیزی یازوب خارجی لرده ییلدیریلر. آمان گونیدر قارداشلار! همت ایدلک، ال اله ویرک بو ایشرک قباغنی آلاق، یوخه سعدی دیشکن:

سر چشمه باید گرفتن به ییل
نه ملا، نه سید کیچمز نه قیل

«روسجه سوادی اولان برملا»

بیرثا خبرلری

باکو — محرم دوشدیگندن حناک مظلهمسی یوزده یتیمش بش براسبت تزل ایتمشدر.

رشت — صدر دوگی سینک قیمتی نهایت درجه ده ترقی ایتمشدر. لاهیج — بورانک مگرلرینه بر واغون احسان قازانلاری زاقاز ویریلوب. مینک قیمتی بره اوج یوخاری قالمشدر.

اودهسا — شکر فابریقالری تمزیه لرده قدا بدین اوتری ایشلن شرک قدرتی نظرده توتوب، پوتده بر منات اوسته قویدلر.

شیراز — قلیان تنباکوستک مظه سی گون به گون آرتیر.

موسقوا — مانوفاقتور فابریقالاری ییله قطع ایتمیلر که اربینه کیمی امام قاراسندن باشقه بر شی توخوماسونلار.

سالیان — قلیان تنباکوسی تاپولمادیغندن، تکبهرده جرت چوبوغی چکیرلر.

فیله تون

مارال لاریم

— ۵ —

(کبچن نفرنک آخری)

سورا ییله معلوم اولدی که شیخ لردن بری هر گون یاشنه بر آرواد چادر شی بی سالوب، گلوب آروادلارک جرگه سته قوشلوب اونلار ایله شت لری زیارت ایلوب، آروادلار پول سالدیجه بود گوتوروب حیینه قویورمش. سایر شیخ لر دویوق دوشوب همان مارالی لازمنجه ایسلاندیلر. ایندی دجال آباد شیخ لرنک هاموسی حریت نوان طرفداری اولو بلار. دیبورلر: آروادلار اگر اوزی آجیق گزسه لر، شیخ لر آرواد لباسی گوب پول لارمزی اوغورلیه ییلزلر. دجال آباد ییله شهردر. اودر که دجال بو شهرک قارشوستنه دگرک تکند دوستاقر. ایندی خروجی یاخو

نلاشماغه گوره اونی گوز دوستاقی ایدوبلر، و اوزینه اذن و برولر که قاسبی دگزینک سکانرته اولان شهرلری بربر گزوب اوزی ایچون مینگه بر اوزون قولاخ تاپسون. اودا شهرلری گزیر که هر یرده اوزی ایچون بر صفتده اولاخ تاپسون. مثلا: انزلی ده ملا قورقور صفتده، لنگراند ملا میرزه جان یا حاجی ملا عباسقلی صفتده، باکوده... اونی دیبیرم ملا محمد امین دن و میرزا آغا یوسف خانوفدان قورخورام. قنده حاجی ملا بابا، دربنده قاضی، پترووسکی ده ملا قوام، حاجی طرخانده ملا عبدالرحیم، (* اسحق اسکندروف و حاجی علی اصغر، عشق آبادده سید ممد، ولادیقافزده حاجی ملا اسماعیل، قلیسده کابلا آغا لاعمی صفتده، اولاغک - خلغندن دجالک گوزی بویویوب ییلمیر که هانسینک قولاغندن یاشسون.

گوتلرک بر گوتنده دجال آباد مارال لاریم یغلوب بر یره قطع ایدیبلر که بر اصول (* مرتب سهوا «ح» عوضه «ج» قویوب

جدید مکتبی آچسونلار. دجال بو مجلسده صدارت ایدی، یوزنی مارالاره توتوب دیبور: «حضرات! بو مکتب بر گوزل شیدر، بشرط که اونک معلمی ده مارال اولو، یوخه گیدوب بی دین باشی شاپقایلردن، یا استانبول سنی لرندن گنوره جک سگرسه، یاخشیسی بودر که بو مکتب مسئله سنی بوراده بوکوب پالاسک آلتنه قویاق.» مارالار صدرک نطقنی اورکن آتشلوب قطع ایدیبلر که یازوب طهراندان شیخ فضل الله زاوونندن ایسکی نفر معلم تکلیف ایسونلر. سوگره باشلوبلار که مکتبک آدینی نه قویاق؟ بری دیبور: مکتب شمانت، بری - لمانت، بری - نمانت، بری - اقتضاج، بری - اشحال. صدر تکلیف ایدی: «مدرسه نهمت». بوآد هامویه خوش گلوب مجلس طرفندن قبول اولونور. همان مجلسده معلملر باره سنده طهرانه کاغذ یازیلور.

(آخری وار)

«حیران علی

ایران ایستلری

طهران — نظمیہ ادارہ سی اردبیلی غارت ایدن ماشاالله خان ایله محمد علی خانی حبس دن آزاد ایتدیگه اهالی بویوک شادیا نعلق ایتدیلر. آنجاق مجاهدلردن بر نیجه سی بو ایشک خدینه اولدو قلاتندن نظمیہ نك قرار دادینه گوره توتولوب حبس اولوندیلار. خلاصه، نظمیہ بیله ایستیلور که ترفی نظم ایله ده یازیلد گه آزد.

بیرلن — غازیته مخبرلردن بری ممدلی میرزا ایله اولان صحبتی بو قرار ایله یازیر: ممدلی میرزا ایله ایتدیگم اوزون صحبتدن سورا، مشارالیه دیدی که: دوغریس من روسیه ده اولانده روس قزلارنک خاطری ایچون ایستوردیم که ایرانده همیشه شولوخلق اولسون، چونکه روس خانملاری مگسا جوخ حرمت ایدریدیلر. و منده اولارک حرمتنک عوضنده ایستوردیم که اولاره یاخشلیق ایلیوم. قدیمدن منیم آنا بابارلایمده روس قزلارینه حرمت ایدولر. اما ایندی سیزه تمیز سوز ویریرم که روسیه دن چخاندان سورا فکریم ده گیشیم و آخرجی آرزوم بو ایدی که وینده ناصرالملک ایله گوروشوب وطنک خوشخخلق باره سنده اونگه بر پاره سوزلر دانشام، اما نه ایلیوم، الله «رقاس خانمک» ایوینی یخون که منی دهلی دیوانه ایلدوب چوللره سالدی، بیله گه عشقک حرارتدن وینده قالوب ناصرالملکی گوزلیه ییلدیم، آرزوم اورگنده قالدی، قورخورم که آخرده بو درد منیم قارنمی ده لاون.

خوی — فدا ئیلر عثمانلی قونولنی انکلس سفیری ظن ایدوب، غیرتلی جوشه گلوب اوکا گلله آتوبلار، سورا گوروربلر که عثمانلی قونولیدر، اوز گناهارلردن عذر ایستوبلر.

توبه

بو گونلرده امیر بهادر جنگک مصره وارد اولماق خبرینی غازیته لرده اوخودیق. بیله گورونور که مشارالیه ایلدیگی ایشاردن توبه ایدوب گناهارلنک باغشلاماقتن اوتری مکبه گیدیر. اسکندریه ده چاتانده قلبانک اودیندن بر پانفوق آتارینه یانبون دوشور، اورادهه قلبان چکگی ترک ایدوب، تریاک آتماغه باشلور، و قلبانجیسی مد جعفریده تریاکچی باشی تعیین ایدیر.

اعلان

ملا نصرالدین واسطه سیله عموم مسلمان اولکهلرینه معلوم اولو نور که هر یرده مناسب (یوخاری) باشی اولسه، آلوب نخچوانه گو ندرسونلر. چونکه بوراده صدر نشین گیتدیگه آرتور، اما یوخاری باشی کفایت ویرمیر. بو گنجبه مسجدک یوخاری باشی جوخ داریشلق اولدیندن کهنه صدر نشینلردن بر نیجه سی استعفا ویرمک ایستیدلرسه قبول اولونمادی، مسجدک تقیبه تیزلک ایله بولاری یوخاری باشه اگلتیدربوب اهانتی ساکت ایلدی.

تیلغراف خبرلری

تبریز — بو ایل محرمی حمد اولسون! اللهم جوخ پروتلی توتدیلار، مشروطه محکم کتوب قباغه گیتدیگه تمیزدارلق بساطی

وسعت تاپیر، تبریز بازارلردن کپچمک مکن دگله. ماشاالله دسته دستنک اوسته مینیر، جوخده مجاهدلردر.

هشترخان — «مفتی» مکتبی عاشورا گونی باشی یاردیندن ذات الجنب اولوب نیچه گون ناخوش یاتندقدان سورا وفات ایلدی. ایرانلارک قولتوغی نشیون.

نخچوان — بر حاجی نك دباغ خانه عمللری باش یارمالی ایدیلر. حاجی بولارک باش یارانندان سورا اون گون باشلارنک آغریسندن ایشدن قالماقلارینی فکسر ایدوب، عمللری باش یارمانه قویبوب مظلوملاری فیضدن محروم ایتمشدر، بولارده حاجی نك آچیته بر آی تعطیل اسملان ایدوبلر، حاجی تعطیل سوزینی ایشیدن کیمی سانجیلوب، حیاتی تهله دهدر.

ایستیتیه نه

هر سرکئی گیت صدقیله دی ملا نمایه
هر بر عامگنده ایله تقلید علمایه (?)
تحصیل کمال ایلمه، مایه مرید اول
دوشدیکجه یری، ملتی ویر باد فنایه
«فضول»

موقی مدیر: محمد علی صدقی

تصحیح

معتبر و موقی منبعدن آلدیمیز خبره گوره ۳۶ مجی نمره مزده عشق آبادده کی «فریدونی» مکتبک باره سنده یازیلان خبرک اصلی یوخدر.

«آلورم» کهنه پوللار اوستنده شکللری ایله
آدریس: تقلیس، غرافسکی کوچده، نمره ۵ نور تا مرتبه ده
صول طرفده کی زنک.

Тифлисъ Графская ул. № 5. средн. эт. лѣвъ звонокъ

КРЕМЪ НЕЛЛИ

NELLY'S CREAM.

قریم نیللی

انگلیز زاده گانلری ساترلردن زیاده بو (قریم نیللی) ایشلدیرلر، فایک، وجودک در بسنی آغاردوب، بومو صالحتی ایچون هر ایل اونفونده بریمیلون باقمه ساتیلور (قریم نیللی) انسانک یوزنده اولان لسه لری تمیز لیور، ساتیلور، مورمالیر دو، غمغلیسغ، قرارمان، سرقومر، انیاسی و جمله آیتقا و آیتقار سقی دکانلر ده بر شیشه آلوب نوموش ایشک اولار شیشه سنک قیمی امانات، فیک و امانات، فیک، نالون ایله کوندر بلسه ۵۰ فیک ارتقدر، کل روسیه ایچون آدریس: موسقووده یریرجیستبقا، واسیلویسکی یرینولون، ۳ نمره لی ایو،

آ سیبشی، بو قیشک گوننده محرمک هارادن گلدی، مشتری اوزینه حسرت قالدق! (عاشورادن قباتی)

آله شکر که تیز قورتاردی، من ایله بیلیردیم که عاشورادن سوراده مشتری اولمیاچاق. (عاشورادن سوراه)